

Tutkimuksen toteuttaminen

Mielenterveyden keskusliitto tilasi tutkimuksen TNS Gallupilta. Se toistettiin nyt kuudetta kertaa. Liitto selvittää vuosittain mielenterveysongelmista kärsivien sekä eräiden muiden ryhmien suhtautumista erilaisiin mielenterveyden kysymyksiin.

Tutkimusta varten haastateltiin mielenterveyskuntoutujia ja heidän omaisiaan. Lisäksi tutkittiin mielenterveysalan asiantuntijoiden ja suomalaisen suuren yleisön käsityksiä.

Yhteensä haastateltiin puhelimitse 303 kuntoutujaa ja omaista 20.-30.9.2010 välisenä aikana. Tutkimusta varten tehtiin satunnaisotanta Mielenterveyden keskusliiton jäsenrekisteristä.

Asiantuntija-aineisto koostuu 784 psykiatrin ja psykologin Internet –kyselystä, joka tehtiin 17.-29.9. 2010 välisenä aikana.

Väestöhaastatteluja tehtiin 18.-23.9.2010 yhteensä 532 Gallup Kanavalla. Aineisto edustaa maamme 15-74 -vuotiasta väestöstä (pl. Ahvenanmaan maakunnassa asuvat).

Kuntoutuja/omais- ja asiantuntijakyselyissä tiedusteltiin samoja asioita. Kuntoutujat arvioivat omaansa, omaiset heidän lähipiirinsä kuntoutujan tilannetta, asiantuntijat ja väestö kyseisten seikkojen tilaa Suomessa yleensä.

Tutkimus on tehty yhteistyössä Suomen Psykiatriyhdistyksen ja Suomen Psykologiliiton kanssa sekä Astra Zenecan kanssa.

Keskeiset tulokset:

Mielenterveysongelmat eivät saa johtaa työelämästä vieraantumiseen

Mielenterveysongelmat eivät saisi automaattisesti johtaa työelämästä luopumiseen, vaan tilanne tulisi voida ensisijaisesti sopeuttaa työntekijän terveydentilaan.

Ajatus esitettiin erittäin voimakkaana. Mielenterveyskuntoutujista peräti 73 prosenttia oli ehdottomasti tätä mieltä. Peräti yhdeksän kuntoutujien omaista kymmenestä ajatteli samalla tavalla. Myös mielenterveysalan ammattilaisten, psykiatrien ja psykologien selvä enemmistö (64 %) piti ehdottoman tärkeänä, että työyhteisön kohdatessa mielenterveysongelmia, työtehtäviä pyrittäisiin sopeuttamaan kuntoutujan työkykyyn ja terveydentilaan.

Töitä pitäisi voida sopeuttaa kuntoutujan tilanteen mukaan

Myös ”tavallinen kadunmies” edellyttää, että työyhteisön kohdatessa mielenterveysongelmia, töitä pitäisi voida sopeuttaa kuntoutujan tilanteen mukaan. Väestö ei vain esitä

tätä vaatimusta aivan yhtä voimakkaassa muodossa kuin kuntoutujat tai alan ammattilaiset.

Tutkimusta varten haastatellusta suomalaisia kuvaavasta joukosta 35 prosenttia oli täysin sitä mieltä, että sopeuttamisen tulee olla ykkösvaihtoehto, 49 prosentin ottaessa kantaa lievemmin eli valiten jokseenkin samaa mieltä -vaihtoehdon.

Työyhteisöä tulee valmentaa vastaanottamaan psyykkisestä sairaudesta toipuvan paluuta työelämään

Selkeä enemmistö pitää erittäin tärkeänä sitäkin, että työyhteisöä valmennettaisiin ottamaan vastaan psyykkisen sairauden vuoksi sairauslomalla ollut työtoveri. Kolme neljästä kuntoutujasta (75 %) on täysin tätä mieltä. Omaisista 84 prosenttia ajattelee vastaavasti, ammattilaisistakin joka toinen (49 %). Väestöstä joka kolmas (35 %) on täysin tätä mieltä. Kun joukkoon lasketaan esitetyn kanssa jokseenkin samaa mieltä olevat, puhutaan selvästä, noin 80 prosentin, enemmistöstä.

Mielenterveysongelmat vaikuttavat koko työyhteisöön

Kaikki tutkimukseen osallistuneet ryhmät olivat jokseenkin samaa mieltä siitä, että mikäli jollakulla työntekijöistä ilmenee mielenterveysongelmia, asia heijastuu koko työyhteisöön.

Mielenterveysongelmat koetaan hankalaksi työelämässä. Kaikkien ryhmien selkeät enemmistöt ovat vakuuttuneita siitä, että ”jos tiedetään, että työntekijällä tai esimiehellä on mielenterveyden ongelmia hän voi menettää työpaikkansa, asemansa tai arvostuksensa yrityksestä. Kuntoutujat ja heidän omaisensa pitävät tilannetta tässä suhteessa kaikkein ongelmallisimpana. Heidän paristaan nimittäin löytää ammattilaisiin ja väestöön verrattuna kaksin verroin (37 %) sellaisia, jotka ovat asiasta täysin vakuuttuneita.

Ongelmista ei mielellään kerrotaisi työyhteisössä

Väestön enemmistö (58 %) ei mielellään kertoisi mielenterveyteen liittyvistä ongelmistaan työtovereilleen. Varsinkin nuorille asia olisi erityisen hankala. Alle 25-vuotiaista peräti 64 prosenttia totesi, ettei mainitsisi ongelmista lainkaan kollegoilleen. 50 – 60 -vuotiaille tämä ei olisi aivan yhtä hankalaa. Silti heistäkin kaikkiaan 44 prosenttia jättäisi uutisen kertomatta.

Moni (44 %) ei mainitsisi asiasta esimiehelleenkaan, mutta 40 prosenttia tekisi niin. Alan ammattilaiset toimisivat aivan vastaavalla tavalla, mikäli mielenterveyden ongelmat kohtaisivat heidät itsensä.

Vain 36 prosenttia kertoisi ongelmistaan työtovereilleen, 55 prosentin pysyessä vaii. 52 prosenttia informoisi tilanteesta esimiestään, kun 40 prosenttia pitäisi terveydentilansa omana tietonaan.

Nämä ongelmat omakohtaisesti tuntevilta kysyttiin, mitä tällaisessa tilanteessa pitäisi tehdä. Omaisten selkeä enemmistö (68 %) piti tärkeänä, että ongelmista kerrotaisi esimiehelle. 39 prosenttia suositteli, että kuntoutuja informoisi myös työtovereitaan. Kuntoutujien enemmistö (66 %) on sitä mieltä, että esimiehelle asiasta on syytä kertoa, mutta melkein yhtä moni (56 %) jättäisi mainitsematta siitä kollegoille.

Kulunut vuosi ei ole muuttanut mielenterveyspalvelujen saatavuutta – kuntoutuji- en taloudellinen tilanne pääosin ennallaan

Kuntoutujien ja heidän omaistensa enemmistöt arvioivat kuntoutujien taloudellisen tilan pysyneen kuluneen vuoden aikana pääosin ennallaan.

Väestön ja alan ammattilaisten käsitykset asiasta ovat kielteisemmät. Jälkimmäisistä 40 prosenttia arvelee tilanteen muuttuneen yleensä ottaen aiempaa heikommaksi.

Annettujen vastausten perusteella on syytä arvella, että kulunut vuosi ei ole tuonut kovin suuria muutoksia mielenterveyspalveluiden saatavuuteenkaan. Käytännössä joka toinen kuntoutuja ja omainen kertoivat, ettei tilanne ole muuttunut. Myös ammattilaisten parissa kyseinen kanta oli yleisin (42 %).

On kuitenkin huomattava, että kaikissa tutkituissa ryhmissä sellaiset, jotka näkivät tilanteen muuttuneen paremmaksi, jäivät selkeästi vähemmistöksi. Tilanteen nyt huonompaa näkeviä oli selvästi enemmän. Ammattilaisista ja kuntoutujista heitä löysi noin neljä ja väestöstä sekä omaisista noin kaksi kertaa enemmän.

Suomalaista järjestelmää arvostetaan – valmiuksia rahallisiin uhrauksiin löytyy

Valtaosa kaikkiin neljään ryhmään kuuluvista on sitä mieltä, että *”mitä vaikeampi sairaus on, sitä tärkeämpi on, että kaikki hoitovaihtoehdot ovat käytettävissä”*.

Kuntoutujista (89 %) ja omaisista (82 %) valtaosa on täysin samaa mieltä esitetyn kanssa. Ammattilaisista (56 %) ja ”kadunmiehistä” (45 %) jonkin verran harvempi otti aivan voimakkaasti kantaa asian puolesta. Toisaalta kun heidän osaltaan ottaa huomioon myös väitetyt kanssa jokseenkin samaa mieltä olleet, voidaan sanoa valtaenemmistön (yli 80 %:n) kannattavan väitteessä ehdotettua.

Kuntoutujat ja omaiset voisivat ajatella maksavansa nykyistä enemmän veroja, mikäli näillä varoilla voitaisiin varmistua siitä, että vaikeisiin sairauksiin (kuten psykoosit) saadaan varmasti parhaat mahdolliset hoidot. Kummankin ryhmän selkeät enemmistöt olivat asiasta täysin varmoja.

Ammattilaiset ja väestö erottuvat jälleen. Näissä ryhmissä harvempi valitsi vaihtoehdon ”täysin samaa mieltä” (ammattilaisista 33 %, väestöstä 16 %). Kun laskee joukkoon asiasta jokseenkin samaa mieltä olleet, päästään ensin mainittujen osalta selkeään ja jälkimmäistenkin tapauksessa enemmistöön.

Kun tilannetta arvioitiin sairausvakuutusten lääkekorvausten näkökulmasta, suomalainen järjestelmä todettiin varsin kelvolliseksi. Yleisimmin (noin 40 prosenttia) sitä pidettiinkin Länsi-Euroopan ”keskikastiin kuuluvana”. Nyt oli löydettävissä suurin piirtein yhtä paljon niitä jotka nostavat sen länsieurooppalaiseen eliittiin kuin sellaisia, joiden mielestä se on lähinnä Länsi-Euroopan maiden heikointa tasoa.

Vailla mielipidettä olevien suhteellisen suuri osuus (noin 20-25 %) vihjaa, että asiaa on vaikea arvioida. Kuriositeettina voidaan todeta, että ammattilaisista peräti 43 prosenttia ei osannut ottaa tähän kysymykseen kantaa.

Ammattilaisten mielestä tarvitsijat eivät saa tarpeeksi apua

Vaikka ammattilaiset totesivat enemmistön voimin mielenterveyspalvelujen laadun olevan Suomessa yleensä hyvä, eräät hoitoa koskevat epäilyt nousivat heidän vastauksiinsa esiin. Useampi kuin yhdeksän ammattilaista kymmenestä totesi, että avun tarvitsijat eivät saa Suomessa riittävästi mielenterveyspalveluja (93 %) tai, että useimmat mielenterveysongelmaiset eivät pääse jonottamatta psykiatriseen hoitoon aina, kun ovat sen tarpeessa (94 %).

Ammattilaisten enemmistön (60 %) mielestä mielenterveyspalvelujen työntekijät eivät pysty tukemaan mielenterveysongelmaisten kuntoutumista hyvin. Henkilökunta on ammattilaisten mielestä lukumäärältään riittämätöntä, ajatellaanpa sitten avohoitoa tai mielenterveyspalveluita yleensä.

Enemmistö on täysin varma kummastakin. Kun mukaan lasketaan nekin, jotka ovat asiasta jokseenkin vakuuttuneita, puhutaan yli 80 prosentista. Erityisesti nuorten ja lasten mielenterveyspalvelut kaipaavat ammattilaisten mielestä pikaisesti lisää resursseja. Myös moniongelmaiset sekä välittömässä itsemurhavaarassa olevat masentuneet ovat ryhmiä, joiden hoidon resursoinnista moni alan ammattilainen on huolissaan.

Saman voi todeta heidän näkemyksistään terveyskeskuksissa asioivien ns. valtaväestöön kuuluvien tilanteesta. Joissakin herättää epäilystä, onko heitä hoitavilla lääkäreillä tarpeeksi asiantuntemusta havaita ajoissa heidän mielenterveysongelmansa.

Ammattilaisten enemmistö toteaa myös, että *”potilaita juoksutetaan kolmen kuukauden välein kontrollikäynneillä, mutta varsinaista hoitoa he eivät useinkaan saa”*. 60 prosenttia on tätä mieltä. 79 prosenttia taas totesi, että *”mielenterveyspotilaille annetaan liian usein vain sairauslomaa tai lääkehoitoa, muttei mitään muuta”*.

Suomen mielenterveyspalvelujen ongelmana tuntuu olevan 69 prosentin toteama työvoiman osaamisen ja käytön kohdentumattomuus. Enemmistö (66 %) tarjoaa ratkaisuksi ammattilaisten palkkaamista hallinnollisiin tehtäviin. Näin saataisiin hoitohenkilökunnalle lisää mahdollisuuksia kohdentaa resurssit hoitotyöhön.

Yhtä lailla enemmistö (54 %) totesi lisäksi, ettei vapaaehtoistyötä ja kolmannen sektorin mahdollisuuksia antaa mielenterveyspalveluita ole vielä kukaan otettu Suomessa riittävästi huomioon.

Kaikkiaan 60 prosenttia ei kuitenkaan usko kovin vahvasti, että vakavat ja hankalasti hoidettavat sairaudet kuten skitsofrenia jäisivät nykypäivänä liian vähälle huomiolle, koska resursseja suunnattaisiin liikaa lievempiin sairauksiin.

Laadukas hoito keskittyy yksityiselle sektorille

Useampi kuin kaksi kolmesta kyselyyn vastanneesta ammattilaisesta oli melko vakuuttunut siitä, että paremmat hoito ja mielenterveyspalvelut kohdistuvat hyväosaisille, koska heillä on paremmat taloudelliset edellytykset hankkia niitä yksityiseltä sektorilta.

Aivan kaikki parhaat kyvyt eivät kuitenkaan taida automaattisesti siirtyä yksityisen sektorin palvelukseen. Kun esitettiin väite *”yksityisen sektorin parempi palkkataso vie parasta*

hoitoa antavat kyvyt pois julkiselta sektorilta”, mielipiteet jakaantuivat: 48 prosenttia uskoi, että näin tapahtuu, 44 prosentin ollessa päinvastaista mieltä. Niukahko enemmistö (59 %) arveli ammattihenkilöstön haluttomuuden muuttaa haja-asutusalueelle olevan merkittävä tekijä sille, että hoitoresurssit keskittyvät suurempiin asutuskeskuksiin.

Psykologit uskoivat psykiatreja voimakkaammin siihen, että hyväosaisuus auttaa saamaan parempaa hoitoa, ja, että alan parhaat kyvyt siirtyvät taloudellisista syistä työskentelemään yksityiselle sektorille.

Avohoitomenetelmien tila jakaa mielipiteitä

Käytännössä melkein jokainen ammattilainen kiistää, että psykoterapiahoitoihin uhrattaisiin nykyisin liikaa aikaa ja rahaa. Useimmat ovat lisäksi sitä mieltä, ettei avohoito kohdennu tällä hetkellä liian paljon lievemmin sairaiden hoitoon. Tätä mieltä on kaksi kolmesta (68 %) mielenterveysalan ammattilaisesta.

Sen sijaan mielipiteet jakaantuvat puolesta ja vastaan, kun kysytään avohoidon hoitomenetelmien nykyaikaisuudesta Suomessa. 41 prosenttia on sitä mieltä että ne ovat puutteellisesti kehittyneitä tai vanhanaikaisia. 51 prosenttia taas on asiasta aivan toista mieltä.

Kuntoutujat melko tyytyväisiä mielenterveyspalveluihin (huom! hoitoa arvioivat ne, jotka ovat hoidon piirissä)

Kuntoutujien enemmistö on varsin tyytyväinen saamiinsa mielenterveyspalveluihin. Kaikkiaan 71 prosenttia mielenterveyspalveluja saaneista kokee, että niitä on ollut sopivasti. Kolme neljästä (77 %) puolestaan pitää niitä hyvinä.

65 prosenttia psykiatrissa hoitoa tarvitsevista kuntoutujista kertoi saaneensa sitä aina, kun oli ollut sen tarpeessa. 77 prosenttia mielenterveyspalveluja saaneista on sitä mieltä, että palvelua antanut henkilökunta on pystynyt tukemaan kuntoutusta hyvin.

Kolme neljästä (75 %) kuntoutujasta totesi saaneensa apua fyysisiin vaivoihinsa, aina kun on ollut niiden tarpeessa. Apua saaneista 69 prosentin mielestä lääkäri on tutkinut vaivoja riittävästi, 73 prosentin kokiessa, että lääkäri on ottanut heidät huomioon riittävän vakavasti.

Myös omaisten enemmistö (61 %) kertoi psykiatrissa hoitoa olleen tarjolla aina tarvittaessa. Omaiset suhtautuivat kuntoutujia kriittisemmin näiden palvelujen laatuun sekä henkilöstön mahdollisuuksiin tukea apua tarvitsevia.

Kuntoutujat ja omaiset tyytyväisiä lääkitykseen

Melkein yhdeksän kymmenestä (87 %) lääkkeitä saaneesta kuntoutujasta ja melkein kaksi omaista kolmesta (63 %) on tyytyväinen lääkityksen määrän sopivuuteen. Kuntoutujien enemmistön mielestä lääkitys ei ole tuottanut häiritseviä sivuvaikutuksia. Rahat ovat heidän mielestään myös riittäneet lääkkeiden hankkimiseen.

Omaisista aivan yhtä suuri osa ei jaa käsitystä. Heistä hieman harvempi kuin joka toinen ei ole havainnut sen enempää sivuvaikutuksia kuin ongelmia rahojen riittävytydessä.

Ammattihenkilöstöstä pienempi osa uskoo, että useimmat mielenterveyskuntoutajat välttyisivät tyystin rahahuolilta lääkkeitä hankittaessa. Joka toinen epäili, etteivät useimpien mielenterveyskuntoutujien varat riitä tarvittavien lääkkeiden hankkimiseen.

Ammattikuntien käsitykset lääkityksestä poikkeavat toisistaan

Samon joukon mielipiteet jakaantuivat puolesta ja vastaan, kun tiedusteltiin mielenterveyssyistä annettavan lääkehoidon kohdentumista Suomessa. 34 prosentin mielestä se kohdentuu sopivasti. 16 prosenttia totesi, että lääkitys on liian vähäistä, 36 prosentin pitäessä sitä liiallisena.

Psykiatrit näkivät tilanteen positiivisemmin kuin psykologit. Psykiatreista 43 prosenttia piti todennäköisenä, että lääkehoito kohdentuu sopivasti, kun psykologeista vain 25 prosenttia oli samaa mieltä. Peräti 55 prosenttia jälkimmäisistä pitää lääkkeiden käyttöä liiallisena, kun psykiatreista samaa mieltä on vain 17 prosenttia. Psykiatreista 28 prosenttia ajattelee, että lääkitys on tällä hetkellä liian vähäistä. Psykologeista ainoastaan 5 prosenttia on samaa mieltä heidän kanssaan.

Mielenterveyskuntoutuja vain puolinaisesti yhteiskunnassa kiinni

Mielenterveyskuntoutujia ei pidetä yhteiskunnan täysivaltaisina jäseninä.

Kymmenportaisella asteikolla, missä arvo 1 tarkoittaa, että kyseinen ryhmä on täysin yhteiskunnan ulkopuolella ja 10, että he ovat sen täysivaltaisia jäseniä, keskiarvot jäivät asteikon puoliväliin.

Kuntoutujat arvioivat oman tilanteensa 5,76:ksi. Omaiset kokivat läheisensä tilanteen heikommaksi (5,03). Kansalaisten (5,17) ja ammattilaisten (5,32) arviot olivat hieman pessimistisemmät kuin kuntoutujien, mutta omaisten käsityksiä optimistisemmat. 55 prosenttia omaisista totesi lisäksi, ettei mielenterveysongelmainen voi elää täysipainoista elämää. Kuntoutujista käsityksen jakoi 54 ja ammattilaisista 47 prosenttia. 39 prosenttia kansalaisista ajattelee vastaavasti.

Mielenterveysongelmat leimaavat ihmisen, ammattilaisten mielipiteet synkimmät

Useampi kuin joka toinen omaisen (55 %) arvioi oman läheisensä kuntoutujan joutuneen leimatuksi sairautensa vuoksi. 45 prosenttia uskoo muiden ihmisten välttelevän heidän läheisensä seuraa. Kuntoutujista pienempi osa (25 %) kokee joutuneensa vastaavaan tilanteeseen. 38 prosenttia tuntee joutuneensa leimatuksi.

Mielenterveysalan ammattilaisten käsitys tilanteesta on selkeästi negatiivisempi. Heistä peräti 73 prosenttia arvelee mielenterveyskuntoutujien leimautuvan terveydellisistä syistä. 43 prosentin mielestä muut ihmiset karttavat samasta syystä kuntoutujien seuraa.

Kaksi kuntoutujaa viidestä voisi tehdä osa-aikatyötä

Noin kolme viidestä eläkkeellä olevasta kuntoutujasta ei kaipaa takaisin työelämään. Tällaisia haluja on 38 prosentilla. Sopivan paikan aukeaminen voisi houkutella 50 prosenttia kuntoutujista osa-aikaiseen työhön. Omaiset olivat kuntoutujien kanssa samoilla linjoilla. 43 prosenttia arveli, että heidän eläkkeellä olevilla läheisillään olisi kiinnostusta

siirtyä takaisin työmarkkinoille, ja 36 prosenttia piti todennäköisenä, että perheeseen kuuluva kuntoutuja havittelisi osa-aikatyön tekemistä.

Psyykkisestä sairaudesta voi parantua täysin, lääkkeet ja tuki mahdollistavat normaalin elämän

Suomalaisten selkeä enemmistö (61 %) pitää jokseenkin mahdollisena, että psyykkisestä sairaudesta voi parantua täysin.

Lisäksi juuri kukaan väestöstä, omaisista tai kuntoutujista itsestään ei halua syyllistää mielenterveysongelmien kanssa painiskelevia. 84 prosenttia suomalaisista kieltää, että mielenterveyden järkkymisestä saisi syyttää pääosin itseään. Omaisista ajattelee samalla tavalla 95 ja kuntoutujista 89 prosenttia, ammattilaisista melkein jokainen.

Käytännössä kaikki tutkimukseen osallistuneet olivat vakuuttuneita siitä, että hyvillä lääkkeillä, psykoterapialla tai muulla tuella mielenterveyskuntoutuja pystyy elämään normaalia elämää. Kuntoutujista 66 prosenttia oli tästä jopa täysin vakuuttunut. Omaisista samalla tavalla ajatteli 53 ja ammattilaisista 42 prosenttia. Väestö suhtautui asiaan hieman varauksellisemmin: 21 prosenttia oli täysin vakuuttunut väitetyn todenperäisyydestä.

Mielipiteet jakaantuivat puolesta ja vastaan esitettäessä, että *”henkilöt, jotka oikeasti kuuluisivat sairaalahoitoon, ovat häiriöksi muille”*. 56 prosenttia suuresta yleisöstä on enemmän tai vähemmän tätä mieltä. Ajatuksen jakaa kuntoutujista 46 ja heidän omaisistaan 37 prosenttia. Yhtä suuri osa mielenterveysalan ammattilaisista oli samaa mieltä.

Väittämä *”mielenterveysongelmiin tai kansanomaisemmin sanottuna hulluuteen liittyy usein positiivinen energialataus”* jakoi mielipiteitä. Alan ammattilaisten enemmistö ei kokenut asian olevan lainkaan näin, 54 prosenttia oli täysin ja 33 prosenttia jokseenkin eri mieltä. Joka toinen (51 %) väestöön kuuluva ei pitänyt väitettä todennäköisenä. Käytännössä yhtä moni kuntoutuja ja omainen olivat samaa mieltä.

Mielenterveyskuntoutujia ei saa unohtaa suunnattaessa sosiaali- ja terveyspalvelun resursseja

Joka toinen suomalainen (51 %) keskittäisi mielenterveyskuntoutujille nykyistä enemmän sosiaali- ja terveyssektorin resursseja. Vain syrjäytymisvaarassa olevat nuoret saivat heiltä enemmän sympatiaa osakseen. Tämä ryhmä kaipaa rahallista panostusta 71 prosentin mielestä, 46 prosentin toivoessa tuen suuntaamista syrjäytymisvaarassa oleviin aikuisiin.

Eläkkeellä olevien vanhusten asia kaipaa panostusta 46 prosentin mielestä. 40 prosenttia suuntaisi resursseja lapsille yleensä.

Myös sellaiset väestöryhmät kuten syöpäsairaat (25 %) tai kehitysvammaiset (24 %) ovat monen mielestä lisäpanostuksen arvoisia.

26 prosenttia suuntaisi panoksia yksinhuoltajille, 25 prosenttia opiskelijoille. Vajaan viidennes mielestä alkoholistit kaipaavat lisää tukea.

Kuntoutujat ja omaiset yhtä mieltä resurssien tarpeesta

Sosiaali- ja terveystalvelun resursseihin omakohtaisesti tutustuneet mielenterveyskuntoutujat ja heidän omaisensa esittivät vaatimuksensa voimakkaammin kuin väestö. Eri tuensaajaryhmien väliset painopisteet sen sijaan ovat kaikilla ryhmillä samanlaiset. Useampi kuin yhdeksän kymmenestä omaisesta ja kuntoutujasta vaatii resurssien kohdentamista nykyistä voimakkaammin mielenterveystyöhön.

Myös psykiatrit ja psykologit esittävät erittäin voimakkaan vetoituksen resurssien aiempaa voimakkaammasta keskittämisestä mielenterveyskuntoutujille. 68 prosenttia alan ammattilaisista on tätä mieltä

Alkoholismi ja huumeet kauhistuttavat enemmän kuin mielenterveysongelmat

Mielenterveysongelmista kuntoutuvat eivät ole 27 prosentillaan lähimainkaan ei-toivotuimpia naapureita. Suomalaisista peräti 83 prosenttia karsastaa huumeiden käyttäjien muuttamista lähistölle. 65 prosenttia ei haluaisi alkoholisteja kotinsa läheisyyteen.

Henkirikoksesta tuomitut eivät tule kyseeseen 73 prosentille, ja 37 prosenttia toivoisi jostain muusta rikoksesta tuomion saaneiden asettuvan asumaan muualle.

Suomalaiset hyväksyisivät Aidsia sairastavan naapurikseen mieluummin kuin mielenterveysongelmista kuntoutuvan. Aids-potilasta naapurina karsastaisi 15 prosenttia. Yhtä moni totesi, ettei hyväksyisi homoseksuaaleja lähiympäristöönsä. 12 prosenttia ei sietäisi eri rotuun kuuluvia ihmisiä lähellään. Eri uskontoa tunnustavat tai eri kieltä puhuvat olisivat ylivoimainen este vain marginaaliselle joukolle suomalaisia.